

Svenska Canada-Tidningen.

Utgivningshvarje onsdag af
CANADA WEEKLY PRINTING CO. LTD.
210 Logan Avenue, Winnipeg, Man.
Telefon Garry 3174.

PRENUMERATIONSPRISER
Helt år (12 nummer) \$1.50
Helt år, efterbetalt \$1.50
Helt år, till förenst \$1.50
Helt år, till förenst \$1.50
Helt år, till förenst \$1.50
Helt år, till förenst \$1.50

Prenumerationsmedel kunna skickas skilj i registrerade brev som genom Post eller Express Money Order eller Postal Note. Dessa pengar, som ej behöfva registreras, böra skickas till The Canada Weekly Print Co. Ltd.

Prenumerat, som önskar sin adress ändrad, undvika att skicka både den gamla och den nya adressen.
Inskicka prenumerationsmedel till följande adress: P. M. DAHL, N. L. F. BROWN, Redaktörer.

Redaktionen är alltid tacksam för nyheter och meddelanden från svenska, på plats för svenska byrå och be. Vid insändande af nyheter och berättelser skrif endast på en sida af hvarje ark.

ANMÄRKNINGAR PÅ BEGRÄNS.
Utskriftspris: 3 skilling.
Utskriftspris: 3 skilling.
Utskriftspris: 3 skilling.
Utskriftspris: 3 skilling.
Utskriftspris: 3 skilling.
Utskriftspris: 3 skilling.

Onsdagen den 15 april 1914.

Stryk har räddat många ungdom från reformskolan.

Låt oss agitera för en gemensam midsommarfest i Winnipeg!

10,000 prenumeranter på Svenska Canada-Tidningen till midsommaren 1914 var det, ja.

"Högern är fosterlandet", lär en högerledare i Sverige hafva kläckt ut sig. Något format, synes oss.

Då en man synes ifrigt lyssna till hvad ni säger, tänker han ofta öfver något att säga.

Våra på annat ställe i dagens nummer annonserade, fröktiga prenumerationsbud, hvilka lifligt senterats af svenskarna i Canada, galla fortfarande.

Gamle vännen doktor Cook ämnar åkora en föreläsning om Nordpolen af Peary. Ingenting är bättre än att erhålla upplysning från tillförlitligt håll.

Det kräves tusentals "patriotiska" organ att öfvertyga en enda själ, att Robin-regeringen icke spelar dubbel spel i skolförhållanden. Allmänheten är ingen däre.

En fader till tretiofem barn, som erhölet beröm af den tyske kaisaren, fortjänar förvisso den utmärkelser, om också endast för att han vet, huru han skall kunna föda dem under närvarande dyrbara tider.

Hur kunde man egentligen vänta, att Manitoba skulle draga någon vinst af undersökningen om järnvägsaffärerna, då provinsens regering ignorerade saken och vägrade att lämna någon hjälp eller ett ord om bad?

En afritning är en obegriplighet, ett legitimerat mord, för hvilket väl de flesta ryggas tillbaka. Men hur mycket man än ogillar dödsstraffet, drager man nog en lättadens suket, när en handits som Krafchenka lif utalades.

På förekommen anledning meddelas, att det på första sidan i numret af d. 1 april af denna tidning publicerade uppropp "Vikinger, till edra äror!" icke författats af redaktionen utan utgått som annons från tidningens expedition.

"Staaff" är en landsförrädare, lära flera societetsdamer högt hafva förkunnat bland folkmassan, som strömmade ut från ett stort politiskt möte i den svenska huvudstaden. Borde icke de lika väl som borgmästar Lindhagen ådömas böter för förgelssvåkande beteende?

Uppenbarligen, skrifver en korrespondent, finnas präster, bland dem beklagligt nog äfven exemplar af lutherska, hvilka inväga sig i den oriktiga uppfattningen, att prässen endast är till för att gifva dem tillfälle uti sina själfredigerade opus af månadsskrifter eller andra, nedsäbba kyrkoledsmän, medlemmar af församling, eller denna i sin helhet, och förbise eller å en totalt blind förtigghet af folket i allmänhet, hvilket föder och goder dem, att begagna sig af samma för att stäffa tyranni eller otillbörliga och mot konstitutioner och lagar stridande transaktioner, och allra prässen någon gång hufvudet på spiken i beröring med bemälda auktoriteter, så rifva de upp himmel och jord med sina skrän om orättvisa, förtal etc. Närvarande tidevarf är dess bättre till för upplyst och avancerat att tolerera dylikt, och oss höfves ej att tillbaka till urdråga, svunna perioder från Wisconsin ur-akogar eller Kansas prärer, hvarför prässen numera är ett nödvändigt godt, afven om sanningens beska piller ibland åro svåra att smälta af vederbörande.

Australiens flottförslag.

Det väckte icke ringa förvåning i Australien, då Rt. Hon. Winston Churchill nyligen försäkrade, att Storbritannien väntar, att dominiera på skola slappa till pengar för att uppehålla det brittiska rikets flotta i Europa. Då han fälde detta remärkliga yttrande i underhuset för några veckor sedan, utgaf Australien genast en lugn, men bestämd protest. En vecka eller två därefter utgaf premiärminister Cook af Australien en starkare protest och föreslog en gemensam flottkonferens af de nationer, frågan angick. Han hade tydligen rådgjort med New Zealand under tiden, ty den andra protesten uttalade New Zealands mening lika väl som Australiens. För litet mer än en vecka sedan telegraferades från Australien till "London Chronicle", att Australien och New Zealand tagit förberedande mått och steg för att få Canadas regering med sig till samarbete på Stilla hafvet. Den nya politiken skulle kallas "Naval Reciprocity".

Det är ganska tydligt, att mfr. Churchills och premiärministerns åsikter helt divergera i denna fråga. Mr. Churchill önskar understöd från dominierna, till en centralflotta, helt och hållet kontrollerad från London. Australien och New Zealand önska sina egna flottor och hafva förkastat kontributionspolitiken. Det är så Canadas tur att afgöra, om det vill sluta sig till Mr. Churchill eller systerdominiernas regering.

Det finnes knappast något tvifvel om hvad svaret kommer att blifva. Sir Wilfrid Laurier har vid två Imperial-konferenser förklarat sig i favor af samarbete och mot kontribution. Hon. R. L. Borden har i sina två största tal i flottfrågan gjort en liknande förklaring. Hon W. T. White instämde i sitt kanske mest kända tal i sin ledares politik. Båda partierna i Canada äro i favor af samarbete och mot kontribution. Den enda skillnaden i åsikt förefinnes beträffande arten af samarbete.

Det är otänkbart, att Canada skulle tillbakavisa flottreceptet med Australien och New Zealand. Våra intressen på Stilla hafvet äro enahanda och så goda som de samma som systerdominiernas. Det skulle vara fegt och obilligt af oss att vägra samarbete för uppehållande af brittisk inflytande på Stilla hafvet. Om Mr. Churchill af den ena eller andra orsaken icke ser sig i stånd att f. n. gynna denna politik, måste han eller hans efterträdare slutligen inse det rådliga i att göra det. Mr. Churchill handlar under det antagandet, att det brittiska riket kan försvaras endast på Nordsjön. Det är ett falskt antagande, och de slutledningar, mr. Churchill gör, skola icke bestå tidens prof. De brittiska öarna äro icke det brittiska väldet. Den samling brittiska nationer och kolonier, som äro strödda öfver hela jordklotet, äro lika mycket en del af det brittiska väldet som de brittiska öarna. Därför måste en flottpolitik för hela detta rike omfattas sjöförsvaret i hvarje del af världen.

Hvad menas med osedlig litteratur?

En korrespondent till "Manitoba Free Press" uttalar, att en ung fransman i St. Boniface, Man., som är innehafvare af ett bibliotek, dömts till \$200 böter och att erlägga rättsgångsomkostnaderna eller ett års fängelse, emedan han sålt omoralisk och antireligiös litteratur. Boken äro ifråga vore delvis af vetenskaplig art och delvis af skönlitteratur. Bland författarna till det senare slagets litteratur märktes sådana världsbekanta namn som Victor Hugo, Balzac, Daudet, Bazin, Anatole France, Emile Zola m. fl. Hufvudtiteln var en professor vid St. Boniface college. Märkligt är äfven, att på dessa böcker betalats en tull af från 10 proc. till 35 proc. för hvarje bok och böckernas titel och innehåll uppgifvits. Om böckerna varit omoraliska, borde de väl redan vid tullvisitationen bannlysats från Canada. Den dömda fransmannen hade äfven upprepade gånger inbjudit polismästaren i St. Boniface att besöka biblioteket och förbjuda de böcker, han ansåg nödvändigt förbjuda. Detta hade polismästaren lofvat att göra, men aldrig uppfyllt loftet.

Huruvida denna händelse är ett utslag af pryderi i allmänhet eller katolskt småsinne, är svårt att afgöra. Den talar i alla fall icke vidare vackert om St. Boniface's kulturella ståndpunkt. Att man där icke har sinne för det bästa af fransk litteratur, är ju desto mera underligt, som staden är speciellt fransk. Men man får väl hoppas, att det endast är ett utslag af synnerligen långt gången katolsk, prästerlig trångsynthet.

För oss svenskar, som ju med undantag af ett eller annat kyrkosamfund, äro upplysta och toleranta, ter

sig väl denna sak synnerligen löjlig, för att icke säga sorglig. Vi hafva lärt oss att akta de ofvan nämnda författarna såsom de bästa i världen, och det torde väl vara bekant, att man i skolor i Sverige vid modern undervisning i franska språket använder dessa författare, därmed visande, att de icke ens för ungdom innebära någon fara. Den, som förödmärker dem, måste betecknas som en i kulturellt afseende synnerligen lågt stående individ eller en medveten bedragare, hvilket senare antaganden den ofvan nämnde katolske professorn-prästern är.

Sorglig är denna sak så tillvida, att om den kommer ut, utom landets gränser, talar den icke godt om kulturnivån i Canada. Vårt nya fosterland måste ovillkorligen genom en dylikt händelse komma att visa sig i en synnerligen bedröflig dager. Och det är det sannsligen icke värdt med dess allvarliga kultursträfvanden.

Svaret på frågan "Hvad menas med osedlig litteratur?" vilja vi denna gång endast gifva negativt. Med osedlig litteratur menas åtminstone icke alster af Victor Hugo, Balzac, Daudet, Bazin, Anatole France och Emile Zola.

I Blendas fotspår.

Ett telegram från Persien har berättat, att efter det major Ohlson stupat för en persisk upproppsmans kula, hans maka själf deltog i kampen och sökte uppehålla motet hos försvararna. Detta hylstenod värdigt en taprer svensk krigares hustru, för öskt tanken tillbaka till förra tiden, då på grund af förhållandena dylika bragder af svenska kvinnor icke vore fullt så enastående och sällsynta som i våra dagar. Bl. a. påminnes man om Blendas tappra bedrift då hon med sina Varendkvinnor förgjorde en hel afdelning fiender.

Enligt sagan skulle Blenda ha varit en förmånlig kvinna från Konga här, som vid ett danskt infall i Småland på 1100-talet satte sig i spetsen för ett antal landsman och till sammans med den nedgjorde inkräktarna. Harned må nu förhålla sig hur som helst. Ett faktum är, att denna sagnerna, af historiskifvarna bekräftade, Blenda under århundraden blifvit utrypen för en svensk; tapper, med svärdet i hand kämpande kvinna.

En märklig kvinnoegenskap är hufvudsaken i Kristina Gyllenstierna, Sten Sture den yngres maka, hvilken kämpade och stred för sitt land på den tid, då det som det sitta i uppropp för hennes nu på Stockholms borggård resta staty, "Sverige fanns blott en man, och det var en kvinna".

Vid sjutton års ålder förmådd med Sten Sture var det hon som nio år senare efter sin makes död såsom befälhafvarinna på Stockholms slott tappert förde kampen mot kung Kristians belägringshär. Från maj till september pågick den kampen och när hon till slut måste kapitulera, var det blott emedan borgens öfriga försvarare ej besutit samma mod och ståndaktighet som hon.

En annan tapper svensk kvinna var den karlavulna Emerentia Pauli, maka till den svenske kommandanten på Chulbergens fästning Märten Krakon. När fästningen 1612 belägrades af danskarna blef fästets befälhafvare genom ett henbrott och ett i strid erhållet sår urståndsat att själf föra kommandot.

Det var då, som hans hustru, den käre Emerentia, ingrep och tog svaret om hand. Hon ledde det också med sådan kraft och skicklighet, att kung Kristian och hans danskar till slut måste draga sina färde.

Om några kvinnor på militära befälhafvareposter vet de senare tider, hans historia väl ej att förtälja, men helt visst skulle i de krigiska ånåerna återfinnas mer än ett kvinnonamn, glömdt af vid skildringen af de stora händelserna. Sålunda lär exempelvis under 1809 års olyckliga krig en kvinna ha deltagit i striden bland de svenska krigarlederna.

Hennes förnamn har ej bevarats, utan det enda man vet om henne är, att hon var gift med en soldat Serenius, som var med i den olycksalliga expeditionen till Västerbotten. Klädd i karlkläder hade hon gjort sin man sällskap och deltog med största tapperhet i striderna vid Sävar och Ratan.

På förstnämnda plats blef hennes man skjuten, men hon fortsatte själf modigt kampen och insamlade midt under fiendens eld tappert fiendtlig ammunition, med hvilken hon försåg sina landsmän. Sedermera upptäcktes dock hennes förländnad och hon hemfördes, sedan hon dock först erhållit medaljen för tapperhet.

Det kan erinras om att åtminstone en kvinna under de senaste årtiondena fått, liksom nu fru Ohlson, visa sig som "en värdig dotter af Blendas land". Det var maken till "vår modige Fredholm", nu utnämnd svensk vice konsul i New York, men 1896 vice konsul i Konstantinopel. Under de våra oroligheter, som nämnda år ägde rum i den turkiska huvudstaden, stod fru Fredholm modigt vid sin mans sida under de strider, hvilka äfven delvis hade det svenska konsulatets område till skådeplats, och erhölet också i likhet med sin man en officiell turkisk utmärkelse för sitt mod.

SVENSK LIFBÅTSKONSTRUKTÖR

(Forts. fr. sid. 1.)

bottnar och inledad i åtta vattentäta afdelningar, skilda från hvarandra genom tvärgående skott, hvilka uppbära däckets öfver lastlinjen och hvarigenom åstadkommes att båten blir själlifnande genom spygaterna, som sitta i botten af hvarje afdelning. Båtarne ha uppstående för- och akterskepp. I förhållande till sin längd äro de mycket breda, och då de desutom äro färdigt utrustade med flottbåtar, erbjuda de stort deplacement.

Kapten Lundin har äfven konstruerat en motor driven räddningsbåt, som anses öfverträffa alla andra lifbåtar. Motorn på denna båt är placerad i en vattentät kista med ett lok förseelt med starka gångjärn. Rymliga gasolimpbehållare äro placerade i de vattentäta afdelningarna för om motorn. För att öka manövringsfärdigheten hos båten i hög sjö är denna försedd med dubbla centerbord, konstruerade så att de kunna motstå starkt sidtryck.

Dessa båtar äro utrustade med skjutapparat och två inrullar för åstadkommande af förbindelse mellan det nödständiga fartyget och räddningsångaren eller för att upprätta förbindelse mellan ett strandadt fartyg och land. De äro äfven försedda med trådlösa telegraphapparater, som förvaras i en vattentät kista för om maskinen. De ömtaliga apparaterna äro på detta sätt väl skyddade, och telegraphisten är helt afskild från passagerarna, då han afsänder och mottager sina depescher.

De för trådlösa telegrafering nödvändiga masterna äro så konstruerade, att högsta möjliga verksamhetsradie uppnås. Dock äro de hopfällbara och från 75 till 100 mil kan uppnås med dessa apparater, och sålunda kan lifbåten stå i snart sagt ständigt förbindelse med andra fartyg. Hvilken stor betydelse detta har, då fara är så färdig, kan man lätt förstå.

Vidare finnes ombord en kraftig strålkastare och särskild försörjningsanordning samt af lätt baltstråttillverkade ringbojar, hvilka kunna utkastas till personer som kommit i vattnet.

Lundinska lifbåtarne tillverkas i Welin Marine Equipment Company's stora verkstad i 305 Vernon ave., Long Island City, N. Y. Firman mottager en massa beställningar, och dess verkstadsräder i verkstadsderna. Senast har man arbetat på att fylla en order från Förenta Staternas regering. Denna beställning går löst på ej mindre än en half miljon dollar och är troligen det största kontrakt som någonsin afslutats inom denna bransch.

WINNIPEG.

(Forts. till sid. 8.)

inmundigades en massa extra godt, starkt kaffe och kakor. Ordförandena saluterade och härefter följde hastigt tal på tal, växelvis från hvarandra sidan, genom uppropning. Att dessa vore af den mest hjärtliga stämning, en stämning som endast sångare, i deras bästa örblick, kunna till, behöfver ju ej tilläggas.

Körerna sjöngo, dels gemensamt, dels hvar för sig, och flere enskilda förmågor drogo hvar för sig ett strå till stäcken — allas var Brucell frammanad åskor af applåder, men Baken stod ingalunda efter. — Vi tillråda Mr. Wallman att skaffa stötter till nästa gång, ty var det så nu, hvad månne blifva längre fram. — Det var både intressant och lärorikt att på nära håll se den norska kören "Arbata". Förvånande är den takt, precision och nyansering, till hvilken den hunnit på den korta tiden af två år, men så är där också en förmåbar växelverkan mellan ledare och menige man. Hvarje man står som på "giffakt" med öga och öra färdigt att uppenbara den minsta skiftning i ledarens (mr. Halstens) anledningar — denne är ingen de stora gesternas man, åtminstone icke vid körens offentliga uppträdanden, men vi skulle mycket mistaga oss, om han icke är det så mycket mera under öfningarna.

Det breda grin, som hvilat öfver hela ansiktet så länge allt gånge som han vill, lika väl som de moln, som draga öfver honom, så något är på tok och som ögonblickligen upplifvas af vederbörande, vittna tillräckligt om ett föregående kraftigt och målmedvetet arbete. — Med de rösterurser, som vi nu förfoga öfver, borde vi komma lika långt, men inträse och framför allt arbete tarvas det.

Två timmar svunno hastigt och mot half 7-tiden var den mycket angenäma samvaron öfver. Beträffande af denna lilla fäst, om den går i den riktning, som tyktes vara genomgående under aftonens lopp, torde blifva betydligt större än hvad vi vid denna tid kunna öfverskåda. — Meningarna på andra områden mellan de båda folken kunna vara skiljaktiga, men de ha intet här att skaffa. — Musiken, här, enkanerligen sången står långt öfver det vardagliga lifvets åflan och käbbel, och vi såsom dess representanter böra följa dess mading att lyfta oss öfver det små och ensidiga — då för den oss fram till det enda riktiga och eftersträfvansvärda målet: "Ett samförstånd, som varar för lifvet".

Det torde vara endast en mening om söndagens lilla fästlighet och att Norska Gleeklubben vann det första slaget på vägen till detta mål. — G. H.

Svensk Läkare

DR. C. E. JOHNSON.

KONTOR: 475 MAIN ST. Don. Bank Bldg. (näst intill Gordon-Mitchell Drug Store.)
Telefon: Garry 4284.
Tidningar: 1-4 p. m. Skid. 3-4 p. m.
Bostad: 150 Cathedral Avenue.
Telefon: St. John 234.

Skand. Advokat

Thos. H. Johnson

McArthur Bldg., Portage Ave.

Dr. R. L. HURST

Medlem af Royal College of Surgeons, Eng. land. Licentiat af Royal College of Phys. fana, London. Specialist: Brost, närr- och kvinnsjukdomar.

Kontor: 305 Kennedy Bldg., Portage Ave. mot emot Eaton. Telefon Main 814.
Res. Phone Garry 1175.
Kontorstid: 2-5, 7-9.

Skandinavisk tandläkare

DR. T. G. MOXNES

L.D.S., D.D.S., D.M.T.

Guldmedalj och diplom i Brussel 1910 för guldarbete och annat tandläkararbete.

Mottagningstid: 9-12, 1-6, 7-9.30.

Smärft behandling. Bråttbete och modern tandställning. Röntgenstrålar för tanddiagnos. Spec. i Behandling af Rigg's sjukdom (en sjukdom, brand tänderna lossa i tandkötet och käkbenet).

620 1-2 MAIN STREET, Ingang Logan Ave. Tel. G. 3030.

DR. HALL'S SEXUELLA KUNSKAP

af dr. Wierfield Scott Hall.

Hufvudprofessor i Fysiologi vid N. W. Univ. Medical School.

Hela sanningen om konstil enligt senaste medicinska undersökningar.

Allt om sexuella saker. Hvad unga kvin nor och män, fäder och mödrar och alla andra behöfva veta. Vetenskapliga konfiska titillits maskinerad. 320 rika illustrerade sidor. Endast \$1.00; skickas i vanliga omslag.

International Book Agency, P. O. Box 192, Winnipeg, Can. (Agenter önskas, stor förtjänst.)

Björnson & Brandson

LAKARE

Cor. William and Sherbrooke.

Mottagningstid: 2-3, 7-8 p. m.

Bustadstelefoner: Garry 321—Garry 782.

Nytt! Nytt! Nytt!

A. J. HAMMARBACK

474 Talbot Ave. Elmwood

Tele. St. J. 1545

SASHES & DOORS FACTORY

rekommenderas vid förekommande behof till det bästa. Alla sorters fönster och dörrar samt panel fördrägliga och finnes på lager till gällande priser. — Köp icke förr än ni har språkat med oss!

C. H. Nilson

DAM- och HERRSKRADDARE

326 Logan av

Telefon Garry 1310

Winnipeg Man.

LIDHOLM-ROED CO.

En skandinavisk firma för skandinav.

Vi utföra real estate transaktioner, formella lån och teckna brandförsäkringar. Besök eller tillskrif oss.

1004 Union Trust Building.

Tel. M. 2874. Winnipeg, Man.

För Importerade Varor.

GROCERIES and PROVISIONS besök

P. Nelson

Den Skandinaviska Grocery affären.

Telefon 409 Dufferin Ave.

St. John 319 Ave.

OBS! Ägg och smör uppköps till dagens högsta priser.

Skrif till Eaton's För Eder Nya Vårutstyrsel

ALLT HVAD NI KAN ÖNSKA FINNES TILL DE MEST MODERATA PRISER GENOM EATONS MAIL ORDER SERVICE.

Vårsäsongen är nu här. En månad till eller så, så hafva vi sommar. Tusentals personer i västra Canada köpa sina nya vår- och sommarutstyrselar. För närvarande är den mest fördelaktiga tiden att göra uppköp. Lagren äro nu fullständiga, erbjude det största utval till de mest moderata priser, och ni kan genast använda, hvad ni köper, ty vädrat kommer nu att blifva sådant, att vår- och sommarkläder kunna genast användas och bäras med komfort och tillfredsställelse några månader. Genom att köpa nu får ni den bästa möjliga betjning och vara.

EATON KATALOGEN ÄR EN VERKLIG MODEBOK.

För eder nya vår- och sommarutstyrsel kan icke hafva något bättre val än Eaton katalogen erbjuder. Ni skall finna allt där till eder tillfredsställelse och till priser som skola förvåna och behaga eder.

MAJDRÄKT TILL MODERAT PRIS.

Denna katalog är från pärm till pärm full af tjugatal nya stilar. Vackra klädningar, kappor, lif, kjolar, medelvaror, handskar, strumpor, skor, manskläder, hattar, herrartiklar — allting finnes där som är nödvändigt för den välklädda mannen och kvinnan. Alla, som tycks om att kläda sig väl till moderat pris, borde studera denna katalog, ty med tillhjälp af denna stora bok kan ni kläda eder modfört för ringa pris.

EATON BETJÄNING STÅR BAKOM KATALOGEN.

Om det är en sak, som Eaton katalogen mest utmärker sig för, så är det sannsligen "Service". Med detta menar vi förmågan att betjina eder väl. Med den i edert hem alltid till hands har ni ett verkligt lagerhus, i hvilket ni kan husera som ni vill. Det innehåller endast sådana varor, som äro något värda, och glöm icke de många sidorna med produktioner af varor i naturliga färger, hvilat nästan verkliga visar varorna. Allt som allt, besparar ni icke blott tid och pengar genom regel-

DET NYA PAKETPOSTPRISET BORDE INTRESSERA EDER.

Med det nya paketpostpriset, som ökat till 11 lb. gränsen har ni tillfälle att ytterligare spara genom köp hos Eaton.

THE T. EATON CO. LIMITED

WINNIPEG CANADA